

AAT නොවෙනි අදියර මූල්‍ය වාර්තාකරණය

Sandeepa Jayasekera

B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Reading for MBA (PIM-SJP).

LKAS 07 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

LKAS 07 Cash Flow Statement

සල්ලි

අන්තර්ම ව්‍යාපාරයක් පවතින්නේ සල්ලි හිසා

වත්කම්

වගකීම්

ගේහවා

යහවා

නිරන්තර ගන්නා අයට

සල්ලි ආපසු, සල්ලි ගිය පු විදිය ගැන දැන ගන්න

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය හදනවා!

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

සලකා බලන
කාලපරිච්ඡේදය
තුල

මෙහෙයුම්

ආයෝජන

මුලස

ක්‍රියාකාරකම්
තුලින් ජනනය වූ
මුදල් ප්‍රවාහයන්

පෙන්නුම්
කරන
ප්‍රකාශය

මුදල

අතැති මුදල

බැංකු මුදල
(ජංගම
තැන්පතු)

මුදල සමාන දෑ

- කෙටි කාලීන (මාස 3 හෝ 3ට අඩු)
- ද්‍රවශීලතාවය ඉතා ඉහල
- ආයෝජන

මාස 03ක් දක්වා කල්පිරීම් කාලයක් ඇති භාණ්ඩාගාර බිල්පත්

මාස 03ක් දක්වා කල්පිරීම් කාලයක් ඇති ස්ථාවර තැන්පතු

ඉතුරුම් තැන්පතු

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන ආදායම් ගෙන
චන කාර්යයට සම්බන්ධ මුදල් ප්‍රවාහ

මුදලින් ලද විකුණුම්

මුදලට ගැණුම්

ණායගැතියන්ගෙන් ලද මුදල්

ණායනිමියන්ට ගෙවූ මුදල්

සේවකයන්ට ගෙවූ වැටුප්

උපයෝගිතා බිල් ගෙවීම්

බදු ගෙවීම්

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්

දේපල පිරිසත උපකරණ ඉවත්කිරීම්
ප්‍රතිශ්ඨාව

දේපල පිරිසත උපකරණ මිලට ගැනීම

ආයෝජන විකිණීම්

කොටස් ආයෝජන

ලාභාංශ ආදායම්

අස්පෘශ්‍ය වත්කම් මිලට ගැනීම

ජංගම නොවන වත්කම් අත්පත් කරගැනීම
සහ ඉවත්කිරීම ආශ්‍රිත මුදල් ප්‍රවාහ

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්

සාමාන්‍ය කොටස් නිකුතුව

ලාභාංශ ගෙවීම්

වරණීය කොටස් නිකුතුව

ණාය පියවීම්

ණාය ලබා ගැනීම්

හිමිකම් කොටස් නිකුතුව

හිමිකම් සහ ණය ප්‍රාග්ධනය
මූල්‍යනය ආශ්‍රිත මුදල් ප්‍රවාහ

ප්‍රශ්න 01

පහත දක්වා ඇති මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශ අයිතම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ ක්‍රියාකාරකමට යා කරන්න

ජංගම නොවන වත්කම්

දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

අස්පෘශ්‍ය වත්කම්

පරිපාලනයන්ගේ ආයෝජන

අනිකුත් මූල්‍ය වත්කම්

ජංගම වත්කම්

නොගය

වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ

මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දෑ

හිමිකම්

ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය

රඳවාගත් ලාභ

ජංගම නොවන වගකීම්

පොළී දරණ ණයගැනීම්

වරණීය කොටස්

ජංගම වගකීම්

වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ

උපචිත වියදම්

පොළී දරණ ණයගැනීම් වල ජංගම කොට

සොළී ගෙවීම් දාන්තේ මොන ක්‍රියාකාරකම් වලටද?

සාමාන්‍යයෙන් මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්

ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික කටයුතු
වෙනුවෙන් ලබාගත් ණයක් නම්

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

ඛදු ගෙවීම් දාන්තේ මොන ක්‍රියාකාරකම් වලටද?

ප්‍රධාන ව්‍යාපාර
ක්‍රියාකාරකම් වල
ලාභය මත නම්

මෙහෙයුම්

ආයෝජන
ක්‍රියාකාරකම් මත
නම්

ආයෝජන

විදේශ විනිමය මුදල් ප්‍රවාහය

විදේශ වත්කම් වගකීම
වාර්තාකරණ දිනයේ දී
පවතින විදේශීය විනිමය
අනුපාතයට දැක්වීම
මත එන වෙනස්කම්
මුදල් ප්‍රවාහ නොවේ.

ගනුදෙනුවක්
විදේශීය මුදලකින්
පියවීම මත
අතිවන
වෙනස්කම් මුදල්
ප්‍රවාහ වේ.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ හඳුනා ක්‍රම

සෘජු ක්‍රමය

- දළ මුදල් ලැබීම්
- දළ මුදල් ගෙවීම් වෙන වෙනම දැක්වීම
- මෙය ප්‍රායෝගික භාවිතා වීම අඩුය
- ගනුදෙනු සුළු ප්‍රමාණයක් නම් භාවිතා කල හැකිය.

වක්‍ර ක්‍රමය

- ගනුදෙනු විශාල ප්‍රමාණයක් තිබේ නම් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් සෘජු ක්‍රමයට ගන්න එක අමාරුයි
- ඒ නිසා බදු පෙර ලාභය මුදලින් හා ලාභය බවට පරිවර්තනය කරන එක නමා වක්‍ර ක්‍රමයේ දී වෙන්නේ.

සෘජු ක්‍රමය සහ වක්‍ර ක්‍රමය

සෘජු ක්‍රමය

වක්‍ර ක්‍රමය

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ වල වැදගත්කම

- ව්‍යාපාරයේ පැවැත්ම, වර්ධනය සහ දිශානතිය තීරණය කරන්න

- මෙහෙයුම් කටයුතු කළමනාකරණය කරන්න

- වගකීම පියවීම ගැන අවබෝධයක් ගන්න

- මුදල් ජනනය කිරීමට තියෙන හැකියාව බලන්න

- ව්‍යාපාරය අගය කරන්න (Business Valuation)

- ක්ෂය, හානිකරණය වගේ ගිණුම්කරණ බලපෑම ඉවත් වීම

සෘජු ක්‍රමය

**20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (සෘජු ක්‍රමය)**

	රු.	රු.
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
මුදලට විකුණුම්	XX	
මුදලට ගැනුම්	(XX)	
ණායගැතියන්ගෙන් ලද මුදල්	XX	
වැටුප් ගෙවීම්	(XX)	
ණාය හිමියන්ට ගෙවූ මුදල්	(XX)	
උපයෝගිතා වියදම්	(XX)	
බදු ගෙවීම්	(XX)	
මෙහෙයුම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		19 XX

XXX PLC

20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (සෘජු ක්‍රමය)

	රු.	රු.
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
දේපළ පිරිවැය උපකරණ මිලට ගැනීම	(XX)	
දේපළ පිරිවැය උපකරණ ඉවත් කිරීම	XX	
නව ආයෝජන	(XX)	
ලද පොලී	XX	
ලද ලාභාංශ	XX	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		XX

XXX PLC

20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (සෘජු ක්‍රමය)

	රු.	රු.
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
කොටස් නිකුත් කිරීම	XX	
දිගුකාලීන ණය ලබා ගැනීම	XX	
ණය ගෙවීම	(XX)	
ගෙවූ ලාභාංශ	(XX)	
ගෙවූ පොළී	(XX)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		XX

ප්‍රශ්න 02 - 2019 ජනවාරි ප්‍රශ්න 04

සීමාසහිත ටෝකියෝ ට්‍රේඩිං සමාගමේ 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ උද්ධෘතය පහත දැක්වේ.

	රු.
විකුණුම්	760,000
විකුණුම් පිරිවැය	(643,000)
දළ ලාභය	117,000
වෙනත් ආදායම් - ආයෝජන ආදායම්	850
බෙදාහැරීමේ වියදම්	(30,000)
පරිපාලන වියදම්	(32,000)
මූල්‍ය වියදම්	(6,500)
බදු පෙර ලාභය	49,350

2018 මාර්තු 31 සහ 2017 මාර්තු 31 යන දිනවලට සීමාසහිත ටෝකියෝ ට්‍රේඩිං සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශවලින් උපුටා ගන්නා ලද ශේෂ පහත පරිදි වේ.

	2018 මාර්තු 31 දිනට (රු.)	2017 මාර්තු 31 දිනට (රු.)
නොගය	132,000	125,000
වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්	205,000	218,000
වෙළඳ ගෙවිය යුතු මුදල්	142,000	135,000
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	3,500	2,000

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත.

- (1) 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ක්ෂයවීම් රු. 12,500/- කි.
- (2) මූල්‍ය වියදම්වලින් නිරූපනය වන්නේ ණයකරහිමියන් වෙත ගෙවන ලද පොලියයි.
- (3) 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් බදු වියදම රු. 8,000/- කි.
- (4) සියළුම ගැනුම් සහ විකුණුම් ණය පදනම මත සිදු කරන ලදී.

ඉහත සඳහන් තොරතුරු භාවිත කරමින්,

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

සීමාසහිත ටෝකියෝ ට්‍රේඩිං සමාගමේ 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහ, සෘජු ක්‍රමය යටතේ පිළියෙල කරන්න. (මුළු ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න 03 - 2018 ජනවාරි ප්‍රශ්න 04

සීමාසහිත ලයිසන් ඔටෝ (ජ්‍යෙද්ගලික) සමාගමේ 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයෙන් සහ 2017 මාර්තු 31 දිනට මූලය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙන් පහත සඳහන් ශේෂයන් උපුටා ගන්නා ලදී

දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා	2017 මාර්තු 31 (රු.000)
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම මත ලාභය	500
යන්ත්‍ර මත වර්ෂය සඳහා ක්ෂය	1,250

	2017 මාර්තු 31 දිනට (රු.000)	2016 මාර්තු 31 දිනට (රු.000)
යන්ත්‍රවල පිරිවැය	3,000	2,500
යන්ත්‍රවල සමුච්චිත ක්ෂය	(2,000)	(1,500)

2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය තුළදී ඉවත් කරන ලද යන්ත්‍රයේ පිරිවැය රු. 1,000,000/- කි. ප්‍රවර්තන වර්ෂය සඳහා වූ ක්ෂය වටිනාකම තුළ ඉවත්කරන ලද යන්ත්‍රයේ, ඉවත් කරන ලද දිනය තෙක් වූ ක්ෂය ද ඇතුළත් වේ. 2017 මාර්තු 31 දින නව යන්ත්‍රයක් මිලදී ගත් අතර, එම යන්ත්‍රය සම්බන්ධයෙන් 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය තුළදී කිසිදු වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොමැත

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

පැරණි යන්ත්‍රය ඉවත් කිරීමෙන් ලැබුණ මුදල් සහ නව යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමේදී ගෙවූ මුදල් වෙන් වෙන් වශයෙන් දක්වමින්, 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් පැන නැගෙන ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළියෙල කරන්න.

(ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න 04 - 2018 ජූලි ප්‍රශ්න 04

සීමාසහිත ජැස් සමාගමේ පොත්වලින් පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී

1. සීමාසහිත ජැස් සමාගම 2018 පෙබරවාරි 01 දින එකක් රු. 10/- ක් බැගින් වූ නිකුතු මිලකට (issue price) සාමාන්‍ය කොටස් 100,000 ක් නිකුත් කරන ලදී. මෙම සම්පූර්ණ ප්‍රතිශ්ඨාවෙන්, අයදුම් කිරීමේදී 2018 මාර්තු 20 දිනට පෙර එක් කොටසකට රු. 6/- බැගින් ගෙවිය යුතු අතර, එක් කොටසකට රු. 4/- බැගින් වූ ඉතිරි මුදල 2018 අප්‍රේල් 10 දින විභජනයේදී ගෙවිය යුතු විය. සමාගම වෙත කොටස් 120,000 ක් සඳහා අයදුම්පත් ලැබුණු අතර, අතිරික්ත අයදුම්පත් ඒවාට මුදල් ද සමඟ 2018 මාර්තු 30 දින ප්‍රතික්ෂේප කර යවන ලදී
2. සමාගම, 2018 ජනවාරි 01 දින **ABC බැංකුවෙන්** රු. මිලියන 5 ක බැංකු ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී. ණය ගිවිසුමට අනුව ණය ආපසු ගෙවීම 2018 ජනවාරි 31 දින සිට ආරම්භ කළ යුතු අතර, වාරික ගෙවූ ආකාරය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

	ගෙවූ සම්පූර්ණ වාරිකය (රු.)	සොලී ප්‍රමාණය (රු.)
2018.01.31	77,955	68,700
2018.02.28	77,955	64,200
2018.03.31	77,955	61,380
එකතුව	233,865	194,280

3. සමාගම, 2018 මාර්තු 31 දින රු. 750,000/- ක බැංකු අයිරා පහසුකමක් ලබා ගන්නා ලදී.
4. සමාගම, 2018 මාර්තු 31 දින එහි ආරම්භක සේවකයෙකුට රු. 1,000,000/- ක දිගුකාලීන ණයක් ලබා දෙන ලදී.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය කටයුතුවලින් ජනනය වන ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළියෙල කරන්න.

(ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න 05

මොනිකා සමාගමේ මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශ පහත දැක්වේ

Rs.000	31/3/X8	31/3/X7
<u>ජංගම භාවන වත්කම්</u>		
දේපළ පිරිසිදු උපකරණ	2900	2200
(-) සමුච්චිත ක්ෂය	(575)	(400)
	2325	1800
<u>ජංගම වත්කම්</u>		
තොගය	420	385
ණායගැතියන්ගෙන්	375	320
කළින් කල වියදම්	48	30
මුදල්	230	150
	1073	885
මුළු වත්කම	3398	2685

Rs.000	31/3/X8	31/3/X7
<u>හිමිකම්</u>		
ප්‍රාග්ධනය	2418	1435
රඳවාගත් ලාභ	285	220
	2703	1655
<u>ජංගම නොවන වගකීම්</u>		
බැංකු ණය	250	300
<u>ජංගම වගකීම්</u>		
ණයහිමියන්	185	315
බැංකු නොවන ජංගම කොටස	50	100
උපචිත වියදම්	35	15
බදු වෙන් කිරීම	100	120
ගෙවිය යුතු ලාභාංශ	75	180
	445	730
මෙහි හිමිකම් සහ වගකීම්	3398	2685

2018/03/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභලාභ ගිණුම (Rs.000)

විකුණුම්	4250
විකුණුම් පිරිවැය	(2850)
දළ ලාභය	1400
පරිපාලන වියදම්	(175)
බෙදාහැරීම් වියදම්	(480)
වෙනත් වියදම්	(270)
මූල්‍ය වියදම් (පොළී)	(200)
බදු පෙර ලාභය	275
බදු	(110)
බදු පසු ලාභය	165
ලාභාංශ	(100)
වර්ෂයේ රඳවාගත් ලාභය	65

සියළුම ගැණුම් සහ විකුණුම් ණයට සිදුවූ බව සලකා සෘජු ක්‍රමයට මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය හදුන්න

වකු කුමය

වක්‍ර ක්‍රමය

බදු පෙර ලාභය

XX

ගැලපීම

මුදල්මය නොවන ගනුදෙනු

X/(X)

මෙහෙයුම් නොවන ආදායම්/ වියදම්

X/(X)

කාරක ප්‍රාග්ධනය වෙනස් වීම

X/(X)

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ මුදල්

XX

බදු ගෙවීම

(X)

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල

XX

20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (වක්‍ර ක්‍රමය)

	රු.	රු.
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
බදු පෙර ලාභය	XX	
ගැලපීම්		
ක්ෂය	XX	
විදේශ විනිමය ලාභ/අලාභ	X/(X)	
වත්කම් විකිණීම් ලාභ/අලාභ	X/(X)	
ආයෝජන ආදායම්	(XX)	
භාහිර අලාභ	XX	
පොළී වියදම්		
		34 XX

	රු.	රු.
කාරක ක්‍රාශ්‍යය වෙනස් වීමට පෙර මෙහෙයුම් මුදල		
කාරක ක්‍රාශ්‍යය වෙනස් වීම		
ණායගැතියෝ (වැඩිවීම)/අඩුවීම	(X)/X	
තොගය (වැඩිවීම)/අඩුවීම	(X)/X	
ණායනිමියෝ (වැඩිවීම)/අඩුවීම	(X)/X	
උපචිත වියදම් (වැඩිවීම)/අඩුවීම	(X)/X	
මෙහෙයුම් මුදල් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රමාණය	XX	
ගෙවූ පොළී	(X)	
ගෙවූ ආදායම් බදු	(X)	
ගෙවූ පාරිතෝෂික	(X)	
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		XX

XXX PLC

20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (වක්‍ර ක්‍රමය)

	රු.	රු.
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
දේපළ පිරිවැය උපකරණ මිලට ගැනීම	(XX)	
දේපළ පිරිවැය උපකරණ ඉවත් කිරීම	XX	
නව ආයෝජන	(XX)	
ලද පොලී	XX	
ලද ලාභාංශ	XX	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		XX

XXX PLC

20X0 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (වක්‍ර ක්‍රමය)

	රු.	රු.
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් හි මුදල් ප්‍රවාහයන්		
කොටස් නිකුත් කිරීම	XX	
දිගුකාලීන ණය ලබා ගැනීම	XX	
ණය ගෙවීම	(XX)	
ගෙවූ ලාභාංශ	(XX)	
ගෙවූ පොළී	(XX)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		XX

ප්‍රශ්න 07

- 1 ABC ව්‍යාපාරයේ ලාභය රු.1000ක් වේ. ක්ෂය රු.200 කි. අනෙකුත් සියළුම ආදායම් වියදම් මුදලින් කළ ඒවා වේ. මුදලින් ලද ලාභය ගණනය කරන්න
- 2 සීතා සමාගමේ මුළු ලාභය රු.5000කි. වර්ෂය තුළදී ඉඩම විකුණා ලත් ලාභය රු.1000ක් වේ. මේ හැර ලත් සියළුම ආදායම් වියදම් මුදලින් ලද ඒවා වේ. මුදලින් ලද ලාභය ගණනය කරන්න.
- 3 රෝලෝ සමාගමේ ආරම්භක ණයගැති ශේෂය රු.500ක් වන අතර, අවසාන ණයගැති ශේෂය රු.1000ක් වේ. වර්ෂයේ ලාභය රු.1000ක් වේ. විකුණුම් රු.5000 කි. විකුණුම් හැර අන් ආදායම් වියදම් මුදලින් සිදු වූවා නම්, මුදලින් ලද ලාභය කොපමණද?
- 4 ඊටා සමාගමේ ආරම්භක ණය හිමි ශේෂය රු.4000ක් වේ. වර්ෂය තුළදී ණයට ගැනුම් රු.10,000 කි. අවසාන ණය හිමි ශේෂය රු.2000ක් වේ. වර්ෂයේ ලාභය රු.7000 කි. ණයට ගැනුම් හැර අන් ආදායම් වියදම් මුදලට සිදු වූවා නම් මුදලින් ආ ලාභය කොපමණද?

ප්‍රශ්න 08 - 2018 ජනවාරි ප්‍රශ්න 07

සීමාසහිත ABC සමාගමේ 2017 මාර්තු 31 දිනට සහ 2016 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයක් පහත ඇත.

Rs.000	2017 මාර්තු 31 දිනට		2016 මාර්තු 31 දිනට	
<u>වත්කම්</u>				
ජංගම භාවිත වත්කම්:				
දේපළ, පිරිසත සහ උපකරණ (පිරිවැයට)	10,000		10,000	
සමුච්චිත ක්ෂය	(4,500)		(4,000)	
ධාරණ අගය		5,500		6,000
ජංගම වත්කම්:				
නොග	5,500		6,000	
වෙළඳ සහ වෙනත් ලැබිය යුතු මුදල්	8,100		5,160	
මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දෑ	250	13,850	300	11,460
මුළු වත්කම්		19,350		17,460

Rs.000	2017 මාර්තු 31 දිනට		2016 මාර්තු 31 දිනට	
ස්කන්ධය සහ වගකීම්				
ස්කන්ධය:				
සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය	10,000		10,000	
නිදහස් කළ නොහැකි වරණීය කොටස් ප්‍රාග්ධනය	4,000		2,500	
රඳවාගත් ඉපැයීම්	2,300		400	
මුළු ස්කන්ධය	16,300		12,900	
ජංගම නොවන වගකීම්:				
බැංකු ණය	350		1,250	
ජංගම වගකීම්:				
බැංකු ණය	750		750	
වෙළඳ සහ වෙනත් ගෙවිය යුතු මුදල්	1,660		2,300	
ගෙවිය යුතු ණය පොලී	40		60	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	250		200	
මුළු ස්කන්ධය සහ වගකීම්	19,350		17,460	

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත.

- (1) 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු වියදම රු. 600,000/- කි.
- (2) 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා බැංකු ණය මත පොලී වියදම රු. 380,000/- කි.
- (3) වර්ෂය තුළ කිසිදු දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ ඉවත් කිරීමක් හෝ මිලට ගැනීමක් සිදුකර නොමැත.
- (4) වර්ෂය තුළ ලාභාංශ ගෙවා හෝ ප්‍රකාශ කර නොමැත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා **සීමාසහිත ABC සමාගමේ** මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය වක්‍ර ක්‍රමය (indirect method) භාවිතා කර පිළියෙල කරන්න.

ප්‍රශ්න 09 - 2018 ජූලි ප්‍රශ්න 06

සීමාසහිත සෙවන් රෝසස් සමාගමේ 2017 මාර්තු 31 සහ 2018 මාර්තු 31 යන දිනවලට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

Rs.000	2018 මාර්තු 31 දිනට		2017 මාර්තු 31 දිනට	
<u>වත්කම්:</u>				
ජංගම භාවන වත්කම්:				
දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ (පිරිවැයට)	46,000		56,000	
සමුච්චිත ක්ෂය	(24,000)		(20,000)	
ධාරණ අගය		22,000		36,000
ජංගම වත්කම්:				
නොග	16,000		5,800	
වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්	33,500		29,400	
මුදල් සහ මුදල් වලට සමාන දෑ	3,500	53,000	5,000	40,200
මුළු වත්කම්		75,000		76,200

Rs.000	2018 මාර්තු 31 දිනට		2017 මාර්තු 31 දිනට	
<u>ස්කන්ධය සහ වගකීම්</u>				
ස්කන්ධය:				
සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය		50,000		50,000
රඳවාගත් ඉපැයීම්		7,200		6,000
		57,200		56,000
ජංගම වගකීම්:				
වෙළඳ සහ අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල්	17,700		19,800	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද	100	17,800	400	20,200
මුළු ස්කන්ධය සහ වගකීම්		75,000		76,200

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත

- (1) වර්ෂය තුළ සාමාන්‍ය කොටස්හිමියන්ට රු. 2,000,000/- ක අතුරු ලාභාංශයක් ගෙවා ඇත
 - (2) 2015 අප්‍රේල් 01 දින රු. මිලියන 10 ක පිරිවැයකට මිලට ගත් යන්ත්‍රයක් 2018 මාර්තු 31 දින රු. මිලියන 4 ක මුදලකට විකුණා ලදී. යන්ත්‍රයේ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වර්ෂ 05 කි.
 - (3) වර්ෂය තුළදී දේපළ, පිරිසත සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම් කිසිවක් සිදු වී නොමැත.
 - (4) 2017/18 සඳහා සමාගමේ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම් බදු වියදම රු. 450,000/- කි.
- ඉහත තොරතුරු උපයෝගී කර ගනිමින්,

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සීමාසහිත සෙවන් රෝසස් සමාගමේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය වන ක්‍රමය භාවිත කර පිළියෙල කරන්න.

(ලකුණු 10)

ප්‍රශ්න 10 - 2019 ජනවාරි ප්‍රශ්න 06

සීමාසහිත සියැස්ටෝ ක්‍රියෝෂන්ස් (පොදුගලික) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ උද්ධෘතයන් පහත දැක්වේ

මාර්තු 31 දිනට Rs.000	2018	2017
වත්කම්:		
ජංගම නොවන වත්කම්:		
දේපළ, පිරිසන සහ උපකරණ, පිරිවැයට	4,740	4,300
සමුච්චිත ක්ෂයවීම්	(2,060)	(1,410)
ධාරණ අගය	2,680	2,890
ජංගම වත්කම්:		
නොග	2,370	1,415
වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්	4,450	2,536
මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දෑ	2,280	1,320
	9,100	5,271
	11,790	9,161

මාර්තු 31 දිනට Rs.000	2018	2017
ස්කන්ධය:		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය - සාමාන්‍ය කොටස්	2,000	2,000
රඳවාගත් ඉපැයීම්	3,660	1,460
	5,660	3,460
ජංගම නොවන වගකීම්:		
දිගුකාලීන ණය	1,000	-
සේවක ප්‍රතිලාභ (පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම)	590	500
විලම්භිත බදු වගකීම්	720	500
	2,310	1,000
ජංගම වගකීම්		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු මුදල්	2,760	2,851
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	1,050	850
	3,810	3,701

2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ උද්ධෘතය

	රු.000
හොලි සහ ආදායම් බදු පෙර ලාභය	2,900
හොලි වියදම්	(250)
ආදායම් බදු පෙර ලාභය	2,650
ආදායම් බදු	(450)
වර්ෂයට අදාල ලාභය	2,200

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු සපයා ඇත.

- (1) වර්ෂයට අදාල ආදායම් බදු තුළ 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාල විලම්භිත බදු වියදම අන්තර්ගත වේ.

- (2) 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය තුළ සමාගම විසින් රු. 550,000/- ක් පිරිවැය වූ උපකරණයක් රු. 400,000/- ක මුදලකට ඉවත් කරන ලදී. ඉවත් කරන ලද දිනට උපකරණයේ ධාරණ අගය රු. 200,000/- ක් විය.
- (3) 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙනත් කිසිදු විස්තීර්ණ ආදායමක් නොතිබුණි. තවද, වර්ෂය අවසන් දිනට උපවිත පොලී වියදම් කිසිවක් නොතිබුණි.
- (4) 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය තුළ පාර්තෝෂිත ගෙවීම් කිසිවක් සිදුකර නොතිබුණි.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

සීමාසහිත සියැස්ටෝ ක්‍රියේෂන්ස් (පොදුගලික) සමාගමේ 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය වක්‍ර ක්‍රමය යටතේ පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 10)

ප්‍රශ්න 11 - 2020 ජූලි ප්‍රශ්න 05

සීමාසහිත රෝයල් (පෞද්ගලික) සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශන පහත පරිදි වේ.

මාර්තු 31 දිනට Rs.000	2020	2019
ජංගම නොවන වත්කම්:		
දේපළ, පිරිසන සහ උපකරණ	4,205	3,838
සමුච්චිත ක්ෂයවීම්	(2,090)	(1,810)
ධාරණ අගය	2,115	2,028
ජංගම වත්කම්:		
නොග	1,320	920
වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්	1,723	1,905
මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දෑ	397	457
	3,440	3,282
මුළු වත්කම්	5,555	5,310

මාර්තු 31 දිනට Rs.000	2020	2019
ස්කන්ධය:		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	1,000	1,000
රඳවාගත් ඉපැයීම්	960	820
	1,960	1,820
ජංගම නොවන වගකීම්:		
දිගුකාලීන ණය	1,300	1,200
	1,300	1,200
ජංගම වගකීම්:		
කෙටිකාලීන ණය	200	150
වෙළඳ ගෙවිය යුතු මුදල්	1,695	1,590
ණය මත ගෙවිය යුතු පොලී	180	100
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	220	450
	2,295	2,290

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත.

- (1) 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ ආදායම් බදු වියදම් රු. 205,000/- කි.
- (2) 2020 මාර්තු 31 දින මෝටර් රථයක් රු. 1,800,000/- කට විකුණන ලදී. රථයේ පිරිවැය සහ සමුච්චිත ක්ෂය පිළිවෙලින් රු. 2,500,000/- ක් සහ රු. 1,250,000/- ක් විය. තවද, චිදිනම සමාගම විසින් ලොරි රථයක් මිලදී ගෙන තිබුණි.
- (3) 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ණය මත පොලී වියදම රු. 295,000/- කි.
- (4) අතුරු ලාභාංශ වශයෙන් රු. 100,000/- වර්ෂය තුළදී ගෙවන ලදී.
- (5) සමාගම විසින් රු. 800,000/- ක බැංකු ණයක් වර්ෂය තුළදී ලබාගන්නා ලදී.

සීමාසහිත රෝයල් (පොදුගලික) සමාගමේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය වකු කුමය යටතේ පිළියෙල කරන්න.

(ලකුණු 10)

ප්‍රශ්න 12 - 2021 ජනවාරි ප්‍රශ්න 07

සීමාසහිත ගමගේ (පෞද්ගලික) සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

Rs.000	2020	2019
ජංගම නොවන වත්කම්:		
දේපළ, පිරිසිදු සහ උපකරණ	3,205	2,838
සම්පූර්ණ ක්ෂය	(1,090)	(810)
ධාරණ අගය	2,115	2,028
ජංගම වත්කම්:		
නොග	1,520	1,920
වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්	1,320	905
මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දෑ	600	457
	3,440	3,282
මුළු වත්කම්	5,555	5,310

Rs.000	2020	2019
ස්කන්ධය:		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	1,000	1,000
රඳවාගත් ඉපැයීම්	1,560	820
	2,560	1,820
ජංගම නොවන වගකීම්:		
දිගුකාලීන ණය	750	1,200
	750	1,200
ජංගම වගකීම්:		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු මුදල්	1,675	1,590
කෙටිකාලීන ණය	150	150
ගෙවිය යුතු ණය පොලී	200	100
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	220	450
	2,245	2,290

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත.

- (1) 2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ ආදායම් බදු වියදම රු. 110,000/- කි.
- (2) 2019 අප්‍රේල් 01 දින සමාගම විසින් මෝටර් රථයක් විකුණන ලදී. එම මෝටර් රථයේ පිරිවැය රු.1,200,000/- ක් වූ අතර, 2019 අප්‍රේල් 01 දිනට එහි සමුච්චිත ක්ෂය රු. 650,000/- ක් විය. මෝටර් රථය විකිණීමෙන් ලැබූ ලාභය රු. 600,000/- ක් විය.
- (3) වර්ෂයට අදාළ ණය පොලී වියදම රු. 120,000/- කි.
- (4) වර්ෂය තුළ සාමාන්‍ය කොටස්හිමියන්ට අතුරු ලාභාංශ වශයෙන් රු. 200,000/- ක් ගෙවන ලදී.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා අතුරු සීමාසහිත ගමගේ (පොද්ගලික) සමාගමේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය වක්‍ර ක්‍රමය යටතේ පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 10)